

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.505/2019/9.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Vitál-Eigner Beáta előadó bíró, Dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: ... Ügyvédi Iroda

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: ... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: médiaügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálati kérelem száma: 7.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2019. február 1-jén kelt 7.K.30.080/2019/6. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.30.080/2019/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 70.000.- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes a 2018. november 27. napján kelt 1305/2018. (XI.27.) számú határozatában megállapította, hogy a felperes a ... csatornán 2018. július 9-én 6 óra 16 perctől, valamint 2018. augusztus 21-én 6 óra 1 perctől sugárzott „...” című műsorszám közzétételével két alkalommal megsértette a műsorszámok korhatár-kategóriába

sorolására és közzétételére vonatkozó törvényi előírásokat, ezért őt 500.000.- forint bírsággal sújtotta.

- [2] Indokolásában a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 9. § (5) bekezdésére és 10. § (1) bekezdés c) pontjára utalással leszögezte, hogy a műsorszámot - az abban elhangzottakra tekintettel - nem a III. korhatár-kategóriába, hanem a IV. korhatár-kategóriába kellett volna sorolni, azt megfelelő jelzéssel ellátva csak 21 óra és 05 óra között lehetett volna közzétenni. Hangsúlyozta, hogy a korhatár-kategória megállapítása során az adott korosztály legfiatalabb rétegeire is figyelemmel kell lenni, és azt kell vizsgálni, hogy egy műsorszám vagy annak egyes jelenetei nem hordoznak-e a korosztály fejlődésére nézve káros hatás kiváltására alkalmas tartalmat. Amennyiben egy műsorszám vagy annak egyes jelenlétei e kritériumnak nem felelnek meg, ez által az adott korosztály akárcsak igen szűk rétegét is veszélynek teszi ki, úgy a műsorszámot magasabb kategóriába kell sorolni.
- [3] Hivatkozott „A médiatartalmak korhatár-besorolásánál irányadó szempontokra, az egyes műsorszámok közzététele előtt és közben alkalmazható jelzésekre, illetve a minősítés közlésének módjára vonatkozó jogalkalmazási gyakorlat elvi szempontjai” című ajánlásra (a továbbiakban: Klasszifikációs ajánlás), amelynek értelmében a III. korhatári kategóriában olyan műsorszámok közzététele javasolt, amelyek nem jelenítenek meg olyan mértékben káros tartalmat, amelyet a 12-16 év közötti korosztály - kialakult identitásának hiányában - nem képes feldolgozni. A műsorszámban elhangzott, állatokkal folytatott intim tevékenységet bemutató szereplés taglalása a III. korhatári kategóriában nem megengedett, szokatlan szexuális praktikának tekinthető.
- [4] A bírságkiszabás körében az Mttv. 186. § (1) bekezdésére utalással rögzítette, hogy a felhívás jogkövetkezménye nem állapítható meg, a klasszifikációs rendelkezések megsértése ugyanis - az eddigi gyakorlatnak megfelelően - súlyos törvénysértésnek minősül. A kutatási adatokra figyelemmel leszögezte, hogy bár az érintett korcsoportra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre, a kiemelt hallgatottságból következően kiskorúak is találkozhattak a jogsértő tartalmakkal. Jogsértésenként 250.000.- forint, azaz összesen a kiszabható bírságmaximum 0,1%-ának megfelelő bírságot tartott indokoltnak.

A kereseti kérelem

- [5] A felperes keresetében eljárási- és anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozással kérte a határozat megsemmisítését, hatályon kívül helyezését, illetve megváltoztatását.

Az elsőfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a keresetet elutasította.
- [7] Indokolása szerint az Mttv. 164. § (2) bekezdése - a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulata értelmében - a Kp. általános rendelkezéseitől eltérő, speciális szabályokat tartalmaz, amely elsődlegesen alkalmazandó. A Kp. 12. §-ához fűzött Kommentárra is utalással rögzítette, hogy az önálló szabályozó szervek tevékenységével összefüggő perek csak abban az esetben tartoznak a törvényszék hatáskörébe, ha a törvény eltérően nem rendelkezik. Az Mttv. 164. § (2) bekezdése szerinti kizárólagos illetékességi szabályból az következik, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak hatásköre is van a kereset elbírálására.
- [8] Az Mttv. 9. § (5) bekezdésével és 10. § (1) bekezdés c) pontjával összefüggésben több eseti döntésre is utalással arra a következtetésre jutott, hogy a már a 16 éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolásának lehetősége is egyenesen azt vonja maga után, hogy az adott műsorszámot a IV. kategóriába kell sorolni. A „különösen az által” fordulat alkalmazásával a jogalkotó azt fejezte ki, hogy 16 éven aluliak számára nem ajánlott az a műsor, amely erőszakra, illetve szexualitásra utal. Megjegyezte, hogy a Klasszifikációs ajánlás nem kötelező erejű, azonban nyilvánvalóan azzal a céllal alkották meg, hogy az alperes eljárása során iránymutatásul szolgáljon.
- [9] Megítélése szerint a kiszabott szankció és annak mértéke is jogszerű. Az alperes a határozatban számot adott a mérlegelés szempontjairól, a felperes két alkalommal is súlyos törvénysértést valósított meg.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

- [10] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, elsődlegesen a közigazgatási cselekményre kiterjedő hatállyal és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezésével, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára való utasításával.
- [11] Állította, hogy az eljáró bíróság a Kp. 12. § (2) bekezdés a) pontjában, 13. § (11) bekezdésében és az Mttv. 164. § (2) bekezdésében foglaltak téves értelmezésével állapított meg a saját hatáskörét. Az illetékességi szabályi ugyanis a hatáskör bírósághoz telepítését nem foglalja magában, annak hiányát nem pótolja.
- [12] Az elsőfokú ítélet az Mttv. 9. § (5) bekezdésében és 10. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltak téves értelmezésén alapul. Ezeknek ugyanis nem lehet olyan értelmezést tulajdonítani, miszerint egy adott műsorszám bármilyen módon szexualitásra utaló tartalma önmagában és további tény vagy körülmény vizsgálata nélkül a 16 éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására alkalmasnak minősül.

- [13] A Kúria Közigazgatási- Munkaügyi Kollégiumának a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozatok felülvizsgálatáról szóló 2/2015. (XI.23.) KMK véleményben (a továbbiakban: KMK vélemény) és bírói tanulmányra utalással leszögezte, hogy az Mttv. 9. § (5) bekezdésében rögzített törvényi tényállás megvalósulása nem mérlegelési, hanem szakkérdés. Különleges szakértelem szükséges annak megítéléséhez, hogy az alperes által kifogásolt műsorszámban elhangzottak alkalmasak-e a 16 éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására. Érvelése szerint az alperesnek e tény bizonyításához igazságügyi gyermek és ifjúsági klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus szakértőt kellett volna igénybe vennie. Ennek hiányában a határozat megalapozatlan.
- [14] Megjegyezte, hogy a Klasszifikációs ajánlás a médiaszolgáltatóknak nyújt segítséget a műsorszámok előzetes, megfelelő kategóriába való sorolásához.
- [15] Álláspontja szerint a jogkövetkezményekkel kapcsolatban is jogszabálysértő a határozat; meg sem említette az Mttv. 185. § (2) bekezdésében foglaltakat, de ténylegesen sem alkalmazta a fokozatosság és az arányosság elvét. A jogsértés súlyával összefüggő határozati indokolás hiányos, nem meggyőző, abból nem derülnek ki azok a konkrétumok, amikre az alperes a döntését alapozta. A mérlegelés azért is jogsértő, mert úgy vont le következtetéseket, hogy az érintett korcsoportra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre. Az alperes jogsértően nem vette figyelembe az adott műsorszám kifogásolt részeinek időtartamát sem. A pár másodperces jogsértő műsorrészlet miatt az alperes rendkívül aránytalan jogkövetkezményt alkalmazott. Mindezek ellenére a jogerős ítélet indokolása nem megfelelő, sommás, nem meggyőző, nem adta indokát annak, hogy az általa felhozott érveket mely okból nem fogadta el.
- [16] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem tett.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [18] A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.
- [19] A Kúria szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló következtetést vont le.
- [20] Az eljáró bíróság vizsgálta a közigazgatási eljárás teljes anyagát, a felek perbeli nyilatkozatait, beadványait, ennek során a bizonyítékokat a Kp. 78. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően egyenként és összességükben, a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékelte. Mindebből helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kereset nem alapos.

- [21] A közigazgatási bíróság a felperes keresetét minden vonatkozásában elemezte és értékelte, döntésének kellően részletes indokát adta, ítéletét a jogszabályok helyes értelmezésén alapuló logikus és okszerű érveléssel alátámasztotta. A kifejtett jogi levezetését a Kúria teljes körűen osztja, annak megismétlése nélkül, a felülvizsgálati kérelemre figyelemmel az alábbiakat hangsúlyozza.
- [22] A Kp. 12. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróság hatáskörébe azok a közigazgatási perek és egyéb közigazgatási bírósági eljárások tartoznak, amelyek elbírálását törvény nem utalja a törvényszék vagy a Kúria hatáskörébe.
- [23] A Kp. 12. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a törvényszék hatáskörébe tartozik törvény eltérő rendelkezésének hiányában az önálló szabályozó szerv közigazgatási tevékenységével kapcsolatos per.
- [24] Az Mttv. - keresetindításkor hatályos - 164. § (2) bekezdése kimondta, hogy a bírósági felülvizsgálati eljárásra a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagosan illetéket.
- [25] A Kp. hatálybalépésével lényegesen módosultak a közigazgatási bíróságok hatásköri szabályai, ennek körében nyilvánvaló jogalkotói cél volt az, hogy az önálló szabályozó szervek tevékenységével összefüggő perek a Fővárosi Törvényszék hatáskörébe tartozzanak. A jogalkotói cél azonban önmagában nem írja felül a Kp. egyértelmű tételes rendelkezését; márpedig a 12. § (2) bekezdés a) pontja szerint csak akkor tartozik a törvényszék hatáskörébe az önálló szabályozó szerv döntésével kapcsolatos per, ha törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz. Jelen esetben az Mttv. - keresetlevél benyújtásakor hatályos - 164. § (2) bekezdése eltérő rendelkezést tartalmazott. Ennek értelmében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak egész ország területére kiterjedő kizárólagos illetékessége van, ami értelemszerűen egyben kizárólagos hatáskört is jelent a bíróság számára. Ennél fogva az eljáró bíróság a felperes keresetét az Mttv.-vel rá telepített hatáskörében bírálta el, így ezzel kapcsolatban jogsértés nem állapítható meg.
- [26] A fentieket erősíti, hogy a 2019. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 2019. augusztus 1. napjával hatályon kívül helyezte az Mttv. 164. §-át. Ezzel megvalósult az - a Módtv. 83. §-ához fűzött indokolásból is kiolvasható - jogalkotói cél, miszerint a Kp. általános hatásköri szabályai érvényesüljenek a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, illetve annak szervei által hozott közigazgatási döntések megtámadása esetén. A Módtv.-nek nincs és nem is lehet visszaható hatálya, ezért a 2019. augusztus 1. napja előtt előterjesztett kereset elbírálására a Módtv. 83. §-ával bevezetett új hatásköri szabály nem érvényesülhetett.
- [27] Az Mttv. 9. § (5) bekezdése szerint azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen az által, hogy erőszakra, illetve szexualitásra utal, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a IV. kategóriába

kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott.

- [28] Az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a IV. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva 21 óra és 05 óra között tehető közzé.
- [29] A Klasszifikációs ajánlás értelmében a III. korhatári kategóriában olyan műsorszámok közzététele javasolt, amelyek nem jelenítenek meg olyan mértékben káros tartalmat, amelyet a 12-16 év közötti korosztály - kialakult identitásának hiányában - még nem képes feldolgozni.
- [30] A 16 év alatti gyermekek világképe és erkölcsi normarendszere még nem fejlődött ki, az folyamatosan alakul, változik, a külvilág hatásainak megfelelően formálódik. Ma a média a szocializáció egyik legmeghatározóbb területe, éppen ezért a fiatalok testi, szellemi és erkölcsi fejlődése szempontjából a műsorszolgáltatóknak kiemelt felelősségük van. Az Mttv. szabályai azt célozzák, hogy a különböző médiumok felől érkező negatív hatásoktól megvédjék a kiskorúakat, hiszen ők még nem képesek arra, hogy felismerjék a fejlődésükre káros tartalmakat. A kiskorúak védelme során abból kell kiindulni, hogy ők nem a felnőttek szintjén értékelik a hallottakat, ezért a műsorszám besorolásánál a védendő korosztály változó, labilis, kialakulóban lévő habitusát kell alapul venni.
- [31] Önmagában a szexualitás, a nemiség témája még nem feltétlenül indokolja a IV. korhatár-kategóriába sorolást, ám jelen esetben egyértelműen megtalálhatók voltak az ezt megalapozó elemek.
- [32] A műsorszámban hangsúlyosan az átlagostól eltérő szexuális viselkedési forma, illetve az ahhoz való sajátos viszonyulás volt a téma, amelyről teljes nyíltsággal beszéltek. A műsorvezetők kérdéseikkel, a hatás fokozása érdekében, elősegítették a szokványosnak egyáltalán nem nevezhető téma részletező kifejtését, bemutatását.
- [33] A 16 év alatti fiatalok folyamatos testi, érzelmi, szexuális fejlődésen mennek keresztül, ezért különösen fontos szexualitás megfelelő helyen, valós értéken történő kezelése. A műsorszám, az abban kiemelt elemek azonban torz életszemléletet közvetítenek a kiskorúak felé, akik - élettapasztalat hiányában - nem képesek a szexuális magatartással összefüggő kényes témát a társadalmi konvencióknak megfelelően értékelni, értelmezni. A műsorszám alkalmas volt a 16 éven aluliak elsősorban erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, amelyre tekintettel azt a IV. kategóriába kellett volna sorolni, és annak megfelelő időpontbankellett volna közzétenni.
- [34] A felperes helyesen hivatkozott arra, hogy az Mttv. 9. § (5) bekezdésében foglalt törvényi tényállás megvalósulásáról való rendelkezés nem jelent mérlegelési jogkörben hozott döntést. A bizonyítékok értékelése, súlyozása, és erre figyelemmel a történeti tényállás felállítása a tényállás tisztázásához tartozó kérdés, a tényállás megfelelő megállapítása pedig minden megalapozott döntés előfeltétele. Ebből azonban még nem következik, hogy a tényállás

megvalósulása vizsgálatához elengedhetetlenül szükséges lett volna szakpszichológus szakértő bevonása. A szexualitással kapcsolatos társadalmi értékrend, a pár- és nemi kapcsolatok általánosan elfogadott rendjének megítélése nem igényel szakpszichológusi szakértelmet, mint ahogy a szülő sem szakpszichológus véleménye alapján engedi vagy nem engedi a műsorszám meghallgatását gyermeknek. Jelen esetben a szexuális élet olyan aspektusából volt hallható, amely a társadalom számára el nem fogadható, a megbotránkoztatást keltő pózok bemutatása nemcsak a jó ízlést sértették, hanem egyenesen szemben ment a 16 éven aluli korosztály egészséges és kiegyensúlyozott fejlődésével.

- [35] Az Mttv. 9. § (5) bekezdése nem önmagában a szexualitást tartalmazó megjelenésről, hanem annak torz, negatív, az érintett korosztály fejlődését károsan befolyásoló hatású műsorszám minősítéséről rendelkezik. Ennek értelmében nem szükséges az eredmény bekövetkezése, a műsorszámot már akkor is a IV. kategóriába kell sorolni, ha az alkalmas a hátrányos hatás elérésre. Éppen ezért arra nézve sem volt szükség szakértő bevonására, hogy ténylegesen hányan hallgatták a műsorszámot, közöttük volt-e, és ha igen milyen arányban 12-16 év közötti kiskorú.
- [36] Az Mttv. 185. § (2) bekezdése szerint a jogkövetkezmény alkalmazása során az egyenlő elbánás elvét követve a fokozatosság és az arányosság elvére tekintettel kell eljárni; a jogsértés súlyához, illetve ismétlődéséhez igazodóan kell alkalmazni a fokozatosság elvét, valamint az eset összes körülményéhez és a jogkövetkezmény által elérni kívánt célhoz képest arányos jogkövetkezményt kell alkalmazni.
- [37] A határozat valóban nem tartalmazza konkrétan az Mttv. 185. § (2) bekezdésére utalást, önmagában ebből azonban még nem következik az, hogy az alperes megsértette volna a fokozatosság és az arányosság elvét. Éppen ennek ellenkezőjét mutatja, hogy az összesen kiszabható 50.000.000.- forint bírságmaximumhoz képest pusztán annak 0,1%-ának megfelelő mértékű bírságot szabott csak ki a felperessel szemben. Ez az alacsony összeg inkább a bírság komolyságát veti fel, de eltúlzottnak semmiképpen sem tekinthető még akkor sem, ha az érintett korcsoportra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre pontos adatok a hallgatottságról. Azt pedig a felperes sem vitatta, hogy a műsorszám népszerű a fiatalok körében, és nem zárható ki, hogy a védendő korosztályból többen is hallgatták azt iskolába menet.
- [38] E körben rámutat még a Kúria arra, hogy a korhatár-kategóriába való besorolás a teljes műsorszámra vonatkozik, ezért nincs jelentősége annak, hogy a határozatban kifogásolt egyes elemek milyen időtartamot tettek ki. A jogkövetkezmény nem a pár másodperces jogsértő műsorrészletek, hanem a műsorszám helytelen besorolásának következménye.
- [39] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (2) bekezdése szerint hatályában fenntartotta, mert az nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezéseket.

A döntés elvi tartalma

- [40] *A műsorszám korhatári besorolásához nem szükséges szakpszichológus szakértő igénybevétele.*
- [41] *A korhatár-kategóriába való besorolásnál a műsorszám egészét kell figyelembe venni, ezen belül nincs jelentősége annak, hogy a műsor egészére kiható egyes, kifogásolt elemek csupán pár másodpercet tesznek ki.*

Záró rész

- [42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet 41. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.
- [43] Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért erről a Kúriának rendelkeznie nem kellett.
- [44] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási illetéket a felperesnek a Kp. 102. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kell megfizetnie.
- [45] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. május 13.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. előadó bíró; Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő